

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1108/22-A

Název	Základní škola J. Gutha-Jarkovského
Sídlo	Truhlářská 22, 110 00 Praha 1
E-mail	info@truhla.cz
IČ	60436166
Identifikátor	600035271
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Jitka Kendíková
Zřizovatel	Městská část Praha 1
Místo inspekční činnosti	Truhlářská 22, 110 00 Praha 1 Truhlářská 14, 110 00 Praha 1 Klimentská 38, 110 00 Praha 1 Lodecká 1/2112, 110 00 Praha 1
Termín inspekční činnosti	7. 4. - 8. 4. 2022 a 11. 4. – 12. 4. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola J. Gutha-Jarkovského, Praha 1, Truhlářská 22 (dále „škola“ či „instituce“) poskytuje vzdělávání na čtyřech pracovištích v centru hlavního města. V budově školy v Truhlářské ulici 22 se nachází společně s partnerským Gymnáziem Jiřího Gutha Jarkovského druhý stupeň základní školy. Na detašovaném pracovišti v Klimentské ulici 38 je umístěn školní klub a třídy 1. stupně, které využívají tělocvičnu na adrese Lodecká 1/2112. Jednotlivá oddělení školní družiny jsou umístěna v budově v Truhlářské 14.

Škola se zaměřuje na všestranný rozvoj osobnosti žáků s důrazem na zohledňování jejich vzdělávacích potřeb. Od školního roku 2015/2016 je vzdělávací nabídka rozšířena o česko-italský bilingvní program.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 446 žáků ve 20 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (600) je využit přibližně ze 74 %. Škola má bohaté zkušenosti s inkluzí žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a se žáky s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Ředitelka školy pružně reaguje na aktuální společenské potřeby, např. v souvislosti s uprchlickou krizí přijala k termínu inspekční činnosti již 47 ukrajinských žáků. Z celkového počtu žáků je přibližně 13 % se speciálními vzdělávacími potřebami. Na základní vzdělávání kontinuálně navazuje zájmové vzdělávání ve 4 odděleních školní družiny a školní klub.

Specifikem instituce je její mnohostranná spolupráce a propojenost v oblasti prostorových, materiálních a částečně i personálních podmínek s partnerským gymnáziem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) ve své funkci efektivně využívá své dlouholeté pedagogické a manažerské zkušenosti. Systematicky naplňuje reálně stanovenou koncepci rozvoje školy, která vychází z velmi dobré znalosti prostředí instituce a odráží záměry zřizovatele. Aktualizované priority a cíle vycházejí z výsledků vlastní analýzy školy, reagují na aktuální celospolečenskou situaci a reflektují potřeby žáků i pedagogů. Ředitelka klade hlavní důraz na budování přátelského školního klimatu, ve kterém je možné rozvíjet principy rovného přístupu ke vzdělávání se začleněním žáků-cizinců a žáků se SVP do vzdělávacího proudu a poskytování kvalitních základů všeobecného vzdělávání. Jako zásadní vnímá rozvoj každého žáka ve společnosti jedinců s různými potřebami, kteří však mohou spolupracovat a pomáhat si. V rámci modelu společného vzdělávání jsou realizována systémová opatření ke zvládnutí jazykové bariéry žáků a nároků studia, např. intenzivní jazyková podpora, adaptační pobyt pro nově přijaté žáky-cizince.

Do práce školy se pozitivně promítá kooperace s jejími partnery. Stěžejními partnery školy jsou zákonní zástupci žáků. Rodiče podporují činnost školy při tradičních akcích, různorodých projektech i finančně prostřednictvím Spolku rodičů. Prospěšná je úzká součinnost se zřizovatelem. Dlouhodobě rozvíjené partnerské vztahy s řadou subjektů, např. s Velvyslanectvím Italské republiky v ČR, Italským kulturním institutem, Società Dante Alighieri, či partnerskými zahraničními školami jsou efektivně využívány při realizaci vzdělávacích programů. V oblasti integrace žáků se SVP škola efektivně spolupracuje s odbornými pracovišti – SPC Vertikála, Nautis a pedagogicko-psychologickými poradnami.

Nastavená organizační struktura odpovídá typu a velikosti školy, dostatečně reflektuje potřeby související s provozem školy v několika budovách a řízení základní školy společně s gymnáziem. Na realizaci řízení se kromě ředitelky podílejí i její tři zástupci. Efektivní je zejména delegování části kompetencí na zástupkyni pro 1. stupeň na odloučeném pracovišti. Plynulému fungování školy napomáhá systém pravidelných porad, obousměrný přenos informací, plánování a koordinace práce jednotlivých pracovišť, spolupráce a sdílení pedagogických zkušeností mezi vyučujícími. Funkčním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, v níž je kromě organizačních záležitostí projednáváno i hodnocení výchovně vzdělávací práce jednotlivých tříd za uplynulé období.

Kontrolní činnost vedení školy je prováděna kontinuálně v rámci každodenního chodu instituce. Kvalita vzdělávacího procesu je monitorována hospitační činností vedení školy a pracovníků školního poradenského pracoviště. Závěry z hospitací jsou s pedagogy projednávány. Realizace doporučených postupů ke zvýšení kvality výuky je v případě potřeby ověřována následnou hospitační činností. Součástí hodnocení pedagogických pracovníků je každoroční sebereflexe každého učitele.

Personální podmínky umožňují naplňování školního vzdělávacího programu. Výchovně-vzdělávací činnost zajišťuje 95 pedagogických pracovníků, z toho 22 asistentů pedagoga a 6 italských učitelů v bilingvním programu. Podmínky odborné kvalifikace splňuje 85 % pedagogů. Nekvalifikovanost učitelů neměla negativní dopad na kvalitu výuky. Díky personální propojenosti základní školy a gymnázia někteří učitelé působí současně na obou školách. Začínajícím učitelům je poskytována podpora zkušenějšího pedagoga.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků zohledňuje potřeby školy a umožňuje také individuální rozvoj jednotlivců. Prioritou v dalším vzdělávání je doplnění předpokladů odborné kvalifikace části vyučujících. V souladu s potřebami školy proběhly například semináře na téma práce se žáky s duševním onemocněním, používání nových interaktivních panelů, webinář k situaci na Ukrajině či sdílení zkušeností asistentů pedagoga. Pedagogové jsou také podporováni v jazykovém vzdělávání (italština, čeština).

Finanční a materiální předpoklady školy umožňují kvalitně naplňovat příslušné školní vzdělávací programy. Vedení školy se aktivně podílí na zajištění finančních prostředků a kontinuálním zlepšování materiálních podmínek vzdělávání. Vícezdrojové financování školy se pozitivně odráží v jejím materiálním vybavení, které je průběžně obnovováno. Od předchozího inspekčního hodnocení byla pořízena nová výpočetní technika, interaktivní tabule a panely, škola nově vybavila odborné učebny. Didaktické materiály, pomůcky a vybavení účinně napomáhají při vzdělávání žáků.

Škola má odpovídající zázemí kmenových i odborných učeben, většina je vybavena interaktivní tabulí, interaktivním panelem nebo dataprojektorem. Všechna oddělení školní družiny disponují samostatnými prostorami, což přispívá k efektivitě zájmového vzdělávání. Škola zajišťuje stravování žáků ve školní jídelně prostřednictvím jiného externího subjektu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách na obou stupních převládala příznivá pracovní atmosféra pozitivně ovlivňující výchovně vzdělávací proces. Pedagogové uplatňovali k žákům respektující přístup, ti většinou dodržovali nastavená pravidla komunikace i chování. Pozitivní dopad na kvalitu výuky mělo cílené dělení tříd v některých předmětech, při nichž

pedagogové efektivně pracovali s nízkými počty žáků, umožňujícími zintenzivnění vzdělávacího procesu i individuální podpory.

Efektivitu vzdělávání pozitivně ovlivňovala promyšlená organizace vyučování zohledňující specifika školy – společné vzdělávání českých žáků a žáků s OMJ v běžných třídách i paralelní třídy pro žáky s bilingvní výukou vedenou zčásti v italském jazyce. Využití disponibilní časové dotace posiluje ve třídách česko-italského zaměření oblast jazykové komunikace a umožňuje profilaci žáků.

Převážná část sledovaných hodin se vyznačovala promyšleným výběrem vzdělávacích strategií, které zohledňovaly věk a schopnosti žáků. Zvolené metody a formy odpovídaly charakteru probíraného učiva, studijním předpokladům žáků a jejich vzdělávacím potřebám. Efektivitu vzdělávacího procesu zvyšovalo časté střídání činností, propojení výkladu nového učiva s reálnými životními situacemi, zařazení mezipředmětových vztahů a průřezových témat. Cíleně zařazovaná skupinová práce podporovala kooperaci žáků a rozvoj jejich komunikativních i sociálních dovedností. Účinná vstupní či průběžná motivace (dovednostní praktické a demonstrativní metody, didaktické hry, aktualizace probíraných témat) podporovala zájem a aktivitu žáků. Přiměřené využití didaktické techniky včetně elektronických výukových materiálů zvyšovalo názornost výuky a zajišťovalo provázanost prezenční výuky s obdobím distančního vzdělávání.

Žáci byli vedeni k aktivní spolupráci s vyučujícími, odvozování nových poznatků, samostatnému řešení zadaných úloh a k rozvoji logického myšlení. V části výuky byly vhodně zařazovány i problémové úlohy. Cílené vyhledávání informací z různých zdrojů, které by napomohlo rozvoji kritického myšlení žáků (vyhledávání klíčových slov, vyhodnocování údajů, argumentace) se však napříč vyučovanými předměty i stupni téměř nevyskytlo. Vyučující poskytovali žákům dostatečný prostor pro pochopení a procvičení probírané látky, v menší míře jim ale vytvářeli prostor pro souvislejší vyjádření (jednoslovné odpovědi). Žáci v průběhu hospitovaných hodin aktivně přistupovali k řešení zadaných úloh, vstřícně reagovali na položené otázky, neobávali se sami dotazovat na detaily či souvislosti daného tématu. Prokazovali odpovídající míru znalostí a dovedností, při plnění problémových nebo tvořivých úkolů i schopnost nalézat originální řešení. Pedagogové vhodně podporovali čtenářskou gramotnost. Během vyučovací hodiny učitelé získávali zpětnou vazbu o pochopení učiva žáky, motivovali je k dalším činnostem a pozitivně pracovali s jejich chybami. Efektivitu části hodin v bilingvním programu zvyšovala kvalitně vedená tandemová výuka, která se vyznačovala jasně promyšlenou strukturou. Učitelstvá tandem prostřednictvím obsahově a jazykově integrované výuky zdařile rozvíjel znalosti a dovednosti žáků.

Ve většině sledovaných hodin učitelé zohledňovali individuální možnosti žáků, v případě obtíží jim nabízeli účinnou podporu, povzbuzovali je a respektovali jejich tempo. Obsahová diferenciací, která by však zvýšila účinnost vzdělávání žáků s vyššími studijními předpoklady nebo s rychlejším tempem práce, nebyla dostatečně využita. Vysoce přínosná byla podpora asistentů pedagoga, kteří účelně přispívali k začlenění žáků s potřebou podpůrných opatření v hodinách i o přestávkách, pomáhali jim zvládat jejich specifické obtíže, motorický neklid či nesoustředěnost. U žáků mladšího školního věku byly vhodně zařazeny relaxační a pohybové prvky, méně pozornosti bylo věnováno grafomotorickým návykům a správnému sezení žáků při práci. Závěrečné shrnutí probraného učiva či zhodnocení splnění vzdělávacího cíle se vyskytlo ve většině sledované výuky, hodnocení práce žáků pedagogem v závěru hodin, jejich sebehodnocení či vzájemné hodnocení však bylo sporadické. Slabou stránkou části zhlédnuté výuky bylo používání nespisovného jazyka vyučujícími a žáky.

Zájmové vzdělávání ve školní družině a školním klubu vhodně navazuje na základní vzdělávání. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy. Patřičná pozornost je věnována další podpoře tvůrčích dovedností a individuálních zájmů žáků, samozřejmostí je pravidelný pobyt venku (olympiády, soutěže, míčové a pohybové hry) a podpora kladného vztahu ke sportu. Individuální zájmy žáků rozvíjí vhodná nabídka kroužků. Školní družina realizuje pestrou řadu akcí a volnočasových aktivit.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořeny funkční mechanismy pro zjišťování a vyhodnocování celkových, skupinových a individuálních výsledků vzdělávání žáků, které jí poskytují ucelený přehled o míře osvojených klíčových kompetencí žáků a následně umožňují přijímat opatření vedoucí ke zlepšení vzdělávacího procesu. Informace o úspěšnosti žáků ve vzdělávání jsou zákonným zástupcům průběžně předávány prostřednictvím listinných či elektronických žakovských knížek, na třídních schůzkách či individuálních konzultací. Četnost a kvalita poskytované zpětné vazby zákonným zástupcům je ale rozdílná a do značné míry závisí na přístupu jednotlivých vyučujících. Ke zjišťování individuálních výsledků vzdělávání škola využívá běžné interní nástroje, např. ústní a písemné zkoušení, sběrná portfolia žakovských prací. V období distančního vzdělávání škola při hodnocení výsledků vzdělávání žáků více zohlednila jejich míru zapojení do výuky a častěji využívala prvky formativního hodnocení. Nezávislou zpětnou vazbu o dosažené úrovni a kvalitě vzdělávání získává vedení školy prostřednictvím zapojení do celostátního testování úrovně znalostí žáků vybraných ročníků a v příslušných předmětech i pravidelnou účastí žáků na předmětových olympiádách.

Výsledky vzdělávání žáků jsou sledovány třídními učiteli a vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Pozornost je zejména věnována vzdělávacím výsledkům žáků s potřebou podpurných opatření, s odlišným mateřským jazykem či s riziky školní neúspěšnosti. Celkové výsledky žáků ve sledovaném období posledních tří školních let byly stabilní, např. ve školním roce 2020/2021 všichni žáci prospěli, z toho přibližně dvě třetiny s vyznamenáním. Z analýzy výsledků vzdělávání vyplývá, že žáci s potřebou podpurných opatření nedosahují výrazně horších výsledků než žáci intaktní. Pedagogové při hodnocení žáků se SVP zohledňují jejich vzdělávací potřeby. Ve zvláštních případech jsou tito žáci společně i s žáky česko-italských tříd hodnoceni slovně s využitím bodů či procent, což zajišťuje komplexní posouzení jejich vzdělávacích výsledků z různých hledisek včetně vyhodnocení míry individuálního pokroku a poskytnutí doporučení k dalšímu rozvoji žáka. Dokladem systematické práce třídních učitelů a správně nastavených pravidel omlouvání nepřítomnosti žáků je nízká míra omluvené a téměř nulová míra neomluvené absence.

Komplexní systém poradenských služeb je zajišťován kooperací všech členů (výchovná poradkyně, dvě školní psychologové, dvě speciální pedagožky, metodička prevence) školního poradenského pracoviště a vedení školy. Vytváří dlouhodobě příznivé podmínky pro začleňování žáků širokého spektra potřeb např. žáci-cizinci, žáci ohrožení školním neúspěchem, žáci nadaní, žáci s poruchou autistického spektra či zdravotním postižením aj. do výchovně vzdělávacího procesu. Efektivní pomoc spočívá ve včasné pedagogické diagnostice žáků, informování jednotlivých vyučujících o vzdělávacích potřebách těchto žáků, v realizaci doučování. Různá míra pomoci je poskytována na základě spolupráce se školským poradenským zařízením (např. individuální vzdělávací plány, asistenti pedagoga, pedagogická intervence). Účinnost podpory jednotlivým žákům je pravidelně vyhodnocována. V rámci prevence školní neúspěšnosti žáci navštěvují doučování či

individuální konzultace, škola také spolupracuje se zákonnými zástupci žáků (nastavení podpurných opatření, možnost přestupu z česko-italského programu do třídy běžného typu).

Adaptační procesy a práce s třídními kolektivy vhodně zohledňují věková specifika žáků a jsou zacíleny zejména na zvládnutí nároků studia, utváření pozitivních třídních vazeb a prevenci rizikových projevů chování. Prolínají se i do obsahu vyučovaných předmětů, tematicky zaměřených programů a pobytových akcí, např. adaptační kurzy, matematický kemp pro žáky 9. tříd v době letních prázdnin, školy v přírodě organizované pro žáky-cizince ve spolupráci s MČ a ostatními školami na Praze 1 se zajištěnou výukou češtiny pro cizince. Při jejich zajištění je účinně využívána spolupráce pedagogů poradenského pracoviště a třídních učitelů s externími odborníky.

Školní preventivní strategie reflektuje potřeby školy. Problematika rizikového chování je vhodně zařazena do výuky i mimoškolních aktivit, škola pořádá besedy, semináře, spolupracuje s externími organizacemi. Pedagogové průběžně sledují situaci v třídních kolektivech, v případě výskytu vztahových problémů či rizikového chování následuje intervence. O kvalitě nastaveného systému poradenských služeb zahrnujícího rovněž dlouhodobou strategii školy v prevenci rizikového chování a sociálně patologických jevů vypovídá minimální výskyt sociálně patologických jevů v hodnoceném období.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2014 byly zavedeny třídy s česko-italským bilingvním programem. Vzrůstající počet žáků s OMJ se promítá do multikulturního prostředí školy a ovlivňuje vzdělávání žáků. Byly aktualizovány zásadní pedagogické dokumenty školy. Koncepční práce ředitelky se odráží ve zkvalitňování materiálních podmínek vzdělávání a naplňování profílance školy.

Silné stránky

- naplňování koncepce vzdělávání reflektující společenskou potřebu
- systematická práce vedení školy vytvářející vhodné podmínky pro vzdělávání žáků širokého spektra vzdělávacích potřeb
- efektivní organizace a realizace výchovně vzdělávacího procesu v česko-italských třídách prostřednictvím tandemové (párové) výuky
- komplexní systém poradenských služeb

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně časté zařazování práce s různými informačními zdroji a jejich samostatného kritického vyhodnocování žáky ve výuce
- menší prostor pro souvislejší vyjádření žáků v některých předmětech

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- cíleně podporovat rozvoj kritického myšlení žáků systematickým zařazováním práce s textem napříč vyučovacími předměty, více využívat různých informačních zdrojů a soustavněji vytvářet prostor pro souvislejší ústní vyjádření žáků
- častěji zařazovat vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků
- zvýšit četnost a kvalitu poskytované zpětné vazby zákonným zástupcům některými učiteli
- na prvním stupni věnovat více pozornosti grafomotorickým návykům a správnému sezení žáků při práci
- dbát na používání spisovného jazyka vyučujícími i žáky

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí MŠMT o povolení Základní školy J. Gutha-Jarkovského, Truhlářská 22, Praha 1 – Nové Město vyučovat od 1. září 2015 předměty matematika a výtvarná výchova v italském jazyce a informatika v anglickém jazyce, vydané dne 3. února 2015, č.j.: MSMT-2328/2015
2. Souhlas zřizovatele MČ Praha 1 se zřízením tříd s bilingvním česko-italským výukovým programem v Základní škole J. Gutha-Jarkovského, vydaný dne 15. 10. 2014, č.j.: UR14_1338
3. Koncepce rozvoje školy ZŠ J. Gutha-Jarkovského 2021 – 2022
4. Výběr třídních knih vedených ve školním roce 2021/2022
5. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti – vzorek
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ J. Gutha-Jarkovského ve školním roce 2021/2022
7. Školní vzdělávací program Základní školy J. Gutha-Jarkovského, vydaný dne 1. 9. 2016
8. Rozvrhy vyučovacích hodin platné k termínu inspekční činnosti
9. Záznamy z pedagogických rad ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
10. Portfolio výchovného poradce a metodika prevence vedené k termínu inspekční činnosti
11. Účetní závěrka k 31. 12. 2021
12. Finanční vypořádání dotací ze SR v roce 2021, výpisy z účetnictví školy za hodnocené období
13. Výroční zprávy za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
14. Školní vzdělávací program školní družiny a školního klubu při Základní škole J. Gutha – Jarkovského s platností od 2. 9. 2019
15. Vnitřní řád školní družiny a školního klubu platný k termínu inspekce
16. Preventivní program školy platný ve školním roce 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Jakobovičová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Jana Jakobovičová v.r.

Mgr. Hana Šinská, školní inspektorka

Hana Šinská v.r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ivana Černá v.r.

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka

Iva Hlásenská v.r.

V Praze 4. 5. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Jitka Kendíková,
ředitelka školy

Jitka Kendíková v.r.

V Praze 12. 5. 2022